**Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komiteto nuomonė dėl: pasiūlymo dėl Europos Parlamento ir Tarybos reglamento, kuriuo kaip Vidaus saugumo fondo dalis nustatoma išorės sienų ir vizų finansinės paramos priemonė**

*(COM(2011) 750 final – 2011/0365 (COD));*

**pasiūlymo dėl Europos Parlamento ir Tarybos reglamento, kuriuo įsteigiamas Prieglobsčio ir migracijos fondas**

*(COM(2011) 751 final – 2011/0366 (COD));*

**pasiūlymo dėl Europos Parlamento ir Tarybos reglamento, kuriuo nustatomos Prieglobsčio ir migracijos fondo bendrosios nuostatos ir policijos bendradarbiavimo, kovos su nusikalstamumu ir jo prevencijos, taip pat krizių valdymo finansinės paramos priemonės bendrosios nuostatos**

*(COM(2011) 752 final – 2011/0367 (COD));*

**pasiūlymo dėl Europos Parlamento ir Tarybos reglamento, kuriuo kaip Vidaus saugumo fondo dalis nustatoma policijos bendradarbiavimo, nusikalstamumo prevencijos ir kovos su juo, taip pat krizių valdymo finansinės paramos priemonė**

*(COM(2011) 753 final – 2011/0368 (COD))*

(2012/C 299/20)

Pranešėjas **Luis Miguel PARIZA CASTAÑOS**

Taryba, vadovaudamasi Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 304 straipsniu, 2012 m. vasario 16 d. nusprendė pasikonsultuoti su Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komitetu dėl

*Pasiūlymo dėl Europos Parlamento ir Tarybos reglamento, kuriuo kaip Vidaus saugumo fondo dalis nustatoma išorės sienų ir vizų finansinės paramos priemonė*

COM(2011) 750 final – 2011/0365 (COD)

*Pasiūlymo dėl Europos Parlamento ir Tarybos reglamento, kuriuo įsteigiamas Prieglobsčio ir migracijos fondas*

COM(2011) 751 final – 2011/0366 (COD)

*Pasiūlymo dėl Europos Parlamento ir Tarybos reglamento, kuriuo nustatomos Prieglobsčio ir migracijos fondo bendrosios nuostatos ir policijos bendradarbiavimo, kovos su nusikalstamumu ir jo prevencijos, taip pat krizių valdymo finansinės paramos priemonės bendrosios nuostatos*

COM(2011) 752 final – 2011/0367 (COD)

*Pasiūlymo dėl Europos Parlamento ir Tarybos reglamento, kuriuo kaip Vidaus saugumo fondo dalis nustatoma policijos bendradarbiavimo, nusikalstamumo prevencijos ir kovos su juo, taip pat krizių valdymo finansinės paramos priemonė*

COM(2011) 753 final – 2011/0368 (COD).

Užimtumo, socialinių reikalų ir pilietybės skyrius, kuris buvo atsakingas už Komiteto darbo šiuo klausimu organizavimą, 2012 m. birželio 28 d. priėmė savo nuomonę.

482-ojoje plenarinėje sesijoje, įvykusioje 2012 m. liepos 11–12 d. (2012 m. liepos 11 d. posėdis), Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komitetas priėmė šią nuomonę 133 nariams balsavus už ir 2 susilaikius.

## 1. **Bendrosios pastabos**

1.1 Europos Komisijos pasiūlymai dėl 2014–2020 m. vidaus reikalų srities biudžeto yra labai svarbūs siekiant sukurti laisvės, saugumo ir teisingumo erdvę ir atviresnę, saugesnę bei solidaresnę Europą. EESRK pritaria, kad šiame biudžete daugiau dėmesio būtų skiriama Prieglobsčio ir migracijos ir Vidaus saugumo fondams.

1.2 Komitetas mano, kad Europos Sąjungos dalyvavimas šioje politikoje sukuria didelę pridėtinę vertę, nes migracijos srautų, prieglobsčio ir grėsmių saugumui valdymas yra sritys, kuriose kylančių klausimų valstybės narės negali išspręsti vienos pačios.

1.3 Komitetas remia Komisijos pasiūlymą dėl bendro valdymo ir į rezultatus orientuoto požiūrio rengiant

daugiametes programas pagal aukšto lygio politinį dialogą, kad nacionalinės programos atitiktų ES politinius tikslus ir prioritetus.

1.4 Būtina, kad visi finansuojami veiksmai būtų pagrįsti politikos gairėmis (laisvės, saugumo ir teisingumo erdvės tikslais), teiktų Europai papildomą naudą ir padėtų siekti ES politinių tikslų.

1.5 EESRK palankiai vertina Europos Komisijos pastangas supaprastinti finansines priemones įsteigiant du fondus: Prieglobsčio ir migracijos ([1]) bei Vidaus ir saugumo ([2]), papildytus horizontaliuoju reglamentu, kuriame pateiktas programavimo, informacijos, finansų valdymo, kontrolės ir vertinimo bendrų taisyklių rinkinys ([3]).

1.6 EESRK remia bendrąją horizontaliąją programą, kuria gerokai supaprastinama dabartinė sistema ir suteikiama daugiau lankstumo valdant finansus ir ją įgyvendinant, taip pat sukuriama sustiprinta stebėsenos ir vertinimo sistema.

1.7 EESRK remia Komisijos pasiūlymą skirstant finansinius išteklius valstybėms narėms nustatyti bazinę ir kitą, kintamą arba lanksčią, sumą.

1.8 Naudojant atitinkamus rodiklius, reikėtų tobulinti rezultatų vertinimo sistemas, kad būtų galima finansuoti mokslinių tyrimų centrų ir pilietinės visuomenės organizacijų nepriklausomą darbą.

1.9 Komitetas pritaria tam, kad nacionalinės programos būtų grindžiamos partnerystės principu, tačiau mano, kad reikėtų gerinti visų suinteresuotųjų subjektų - nacionalinių, regionų ir vietos valdžios institucijų, pilietinės visuomenės organizacijų ir socialinių partnerių - dalyvavimo sistemas. Partnerystės principą reikėtų aiškiai nurodyti reglamentuose, kad jis nepriklausytų nuo nacionalinių nuostatų ir praktikos.

1.10 EESRK, kuris bendradarbiauja su kitomis ES institucijomis rengdamas imigracijos ir prieglobsčio politiką, itin aktyviai dalyvauja Europos integracijos forumo veikloje. Todėl jis pabrėžia Prieglobsčio ir migracijos fondo svarbą imigrantų ir pabėgėlių integracijai ir mano, kad integracijos politikai taip pat reikėtų skirti Europos socialinio fondo išteklių.

1.11 Komitetas siūlo padidinti finansinius išteklius Sąjungos veiksmams, nes jie teikia didelę papildomą naudą Europos lygiu. Šiems veiksmams turėtų būti skiriama 20 proc. fondo lėšų, o Komisija turėtų pradėti dialogą su EESRK ir Europos integracijos forumu atsižvelgdama į tai, kad šia finansine priemone reikėtų stiprinti forumo veiklą ir remti Europos pilietinės visuomenės ir socialinių partnerių tinklus.

1.12 EESRK pasiūlė nacionaliniu, regionų ir vietos lygmenimis sukurti forumus ir platformas, kuriuose dalyvautų imigrantų organizacijos ir kitos pilietinės visuomenės organizacijos. Šią veiklą reikėtų finansuoti Prieglobsčio ir migracijos fondo lėšomis.

1.13 EESRK mano, kad vykdant integracijos politiką, kai daugiausia dėmesio skiriama Europos Sąjungos piliečių, mažumų ir imigrantų socialinės atskirties mažinimui, taip pat turėtų būti skiriami Europos socialinio fondo finansiniai ištekliai.

1.14 Europa turi ryžtingai reaguoti į rasizmo ir ksenofobijos imigrantų kilmės žmonių atžvilgiu didėjimą. Europos Sąjungos institucijos turėtų labai aktyviai kovoti su tokiu elgesiu ir ideologijomis.

1.15 Žmogaus teisių apsauga ir Pagrindinių teisių chartijos laikymasis turėtų būti visiškai užtikrinti atliekant visus Prieglobsčio ir migracijos bei Vidaus saugumo fondų lėšomis finansuojamus veiksmus.

1.16 Komitetas siekia, kad pagerėtų laisvės ir saugumo pusiausvyra. Europos Sąjunga ir toliau turi būti laisva ir atvira visuomenė, pagrįsta teisinės valstybės principu, ir niekada neatsisakyti laisvės ir pagrindinių teisių apsaugos vertybių.

1.17 EESRK nuomone, būtina, kad reglamentu būtų užtikrintas aktyvesnis organizuotos pilietinės visuomenės vaidmuo vertinant ES vidaus saugumo strategijoje numatytų iniciatyvų ir veiksmų poveikį, veiksmingumą ir papildomą naudą.

## 2. **Prieglobsčio ir migracijos fondas. Požiūris į pilietinę visuomenę**

2.1 Apskritai Komitetas palankiai vertina Komisijos pasiūlytas iniciatyvas ir pritaria biudžeto eilutėms ir remia pasiūlymą stiprinti partnerystės principą.

2.2 EESRK labai palankiai vertina pasiūlymus dėl Prieglobsčio ir migracijos fondo ir siūlo, kad per derybas Taryboje valstybės narės patvirtintų Komisijos siūlomas sumas jų nemažindamos, nes prieglobsčio, migracijos ir pagrindinių žmogaus teisių apsaugos klausimams spręsti turi būti skiriama pakankamai išteklių, ypač ekonomikos krizės sąlygomis.

2.3 Priešingai nei pagal dabartinę biudžeto sistemą, Europos Parlemento, kaip vieno iš teisės aktų leidėjų, vaidmuo bus esminis, be to, bus galima demokratiškai įvertinti visas iniciatyvas ir užtikrinti papildomą naudą Europos lygiu.

([1]) COM(2011) 751 final.
([2]) COM(2011) 750 final; COM(2011) 753 final.
([3]) COM(2011) 752 final.

2.4 EESRK mano, kad Europos Parlamentas turėtų sustiprinti politinių prioritetų, kuriems bus skiriamas finansavimas, Europos dimensiją, be kita ko, ir nacionaliniu lygmeniu. Be to, pagal parterystės principą, kuriant forumus ir platformas ir atliekant nepriklausomus vertinimus, organizuotai visuomenei turi būti sudarytos sąlygos dalyvauti politiniame reglamentų priėmimo procese.

2.5 EESRK pritaria naujoms reglamentų nuostatoms, pagal kurias pilietinė visuomenė gali lengviau pasinaudoti dotacijomis, tačiau rekomenduoja didinti procedūrų lankstumą sumažinant administracinę ir finansinę naštą, kad galėtų dalyvauti ir mažos organizacijos.

2.6 Pilietinė visuomenė sukuria didelę pridėtinę vertę nustatant poreikius pagal nepriklausomas ataskaitas, atliekant tyrimus ir politikos vertinimus. Pilietinės visuomenės organizacijos turi didelę patirtį ir gerai pažįsta vietos lygmens realijas, todėl gerai žino, kaip turėtų būti įgyvendinami veiksmai.

2.7 EESRK mano, kad partnerystės principas yra naujos finansinės programos pagrindas, kuris turėtų padėti užtikrinti visų suinteresuotųjų subjektų - nacionalinių, regioninių ir vietos valdžios institucijų, pilietinės visuomenės organizacijų ir socialinių partnerių - aktyvesnį dalyvavimą.

2.8 Partnerystės principas turėtų būti taikomas visais etapais, nuo rengimo ir įgyvendinimo iki paskirto finansavimo stebėsenos ir vertinimo, įskaitant ir valstybių narių, ir ES veiksmus ([4]).

2.9 EESRK pritaria tam, kad pagal finansinį reglamentą valstybės narės, norėdamos parengti ir įgyvendinti nacionalines programas, turi sudaryti partnerystes su atitinkamomis institucijomis ir įstaigomis. Šios institucijos ir įstaigos turėtų būti: regionų ir vietos institucijos, pilietinė visuomenė (nevyriausybinės organizacijos, imigrantų organizacijos ir socialiniai partneriai) ir tarptautinės organizacijos (Jungtinių Tautų vyriausiojo pabėgėlių reikalų komisaro (JTVPK) biuras, Tarptautinė migracijos organizacija (TMO) ir t. t.).

## 3. **Prioritetai ir politinis dialogas**

3.1 EESRK pabrėžia, kad politinis dialogas yra būtinas norint nustatyti programų valdymo prioritetus, tačiau mano, kad dialoge taip pat turėtų dalyvauti ne tik Europos Komisija ir valstybės narės, bet ir visi kiti visi Europos instituciniai suinteresuotieji subjektai (EP, EESRK ir RK).

3.2 Reikėtų užtikrinti tiek EESRK, tiek Europos integracijos forumo konkretų vaidmenį politiniame dialoge siekiant nustatyti finansavimo prioritetus bei tikslus ir įveikti kliūtis. Forumas ir EESRK gali padidinti Prieglobsčio ir migracijos fondo ir visų valstybių narių daugiamečio programavimo papildomą naudą Europos lygiu.

3.3 Be to, su Forumu ir EESRK turėtų būti konsultuojamasi nustatant tarpvalstybiniu arba Europos Sąjungos lygmeniu svarbių veiksmų prioritetus ir atliekant konkrečios veiklos laikotarpio vidurio peržiūrą. Europos Komisija taip pat turėtų sudaryti partnerystę su socialiniais partneriais ir nevyriausybinėmis organizacijomis pagal „Sąjungos veiksmus“.

3.4 Be to, EESRK siūlo nauja finansine programa užtikrinti, kad visos valstybės narės nacionaliniu lygmeniu užmegztų struktūrinį ir daugiašalį dialogą su socialiniais partneriais ir nevyriausybinėmis organizacijomis, kad jiems būtų suteiktas svarbus vaidmuo nustatant nacionalinius prioritetus prieš pradedant dialogą su Europos Komisija.

## 4. **Programavimas ir valdymas**

4.1 EESRK nuomone, reikėtų padidinti „Sąjungos veiksmų“ finansinį pajėgumą, t. y. lėšas, skiriamas prioritetinei politinei veiklai (parama teisės aktų leidybai ir politikos koordinavimui) ir projektams, kuriuose dalyvauja organizuota pilietinė visuomenė ir socialiniai partneriai. Todėl EESRK pritaria, kad Europos Komisija disponuotų 20 proc. viso Prieglobsčio ir migracijos fondo biudžeto lėšų. Valdymo tikslais Komisija turėtų pradėti aktyvesnį dialogą su EESRK, Forumu ir pilietinės visuomenės organizacijomis.

4.2 EESRK palankiai vertina Komisijos sprendimą, pagal kurį finansinė parama vykdant nacionalines programas sudarytų 75 proc. visų finansavimo reikalavimus atitinkančių projekto išlaidų, kurias taip pat bus galima finansuoti iš viešų arba privačių šaltinių.

4.3 Be to, EESRK pritaria galimybei padidinti paramą iki 90 proc. pagal kiekviename konkrečiame reglamente nustatytus strateginius prioritetus arba „esant tinkamai pagrįstoms aplinkybėms, visų pirma, kai jos nepadidinus nebūtų įmanoma įgyvendinti projektų ir įvykdyti nacionalinės programos tikslų“. Šiuo atveju pirmenybė gauti paramą turėtų būti suteikta mažų nevyriausybinių organizacijų veiklai ir projektams.

4.4 EESRK remia tikslą supaprastinti ir sumažinti administracinę naštą, o programų ir projektų stebėseną ir vertinimą padaryti prioritetu nacionaliniu ir Europos lygmenimis. Būtina užtikrinti nepriklausomą ir aukštesnės kokybės vertinimą bendradarbiaujant su organizuota pilietine visuomene ir suteikti pakankamai finansinių išteklių.

([4]) *Comments of the Commission's Proposals for a New EU Funding of Asylum and Migration Actions under the Multiannual Financial Framework, Caritas Europa, CCME, COMECE, Eurodiaconia, ICMC, JRS-Europe, QCEA*, žr. adresu: http://www.caritas-europa.org/module/FileLib/MFF-Christiangroupstatement_April2012.pdf.
*Civil Society Statement and Recommendations on the Future EU Funding in the Area of Migration and Asylum 2014-2020, ECRE and 40 other CSOs, March 2012*, žr. adresu: http://www.ecre.org/index.php?option=com_downloads&id=444

4.5 Remdamasi valstybių narių pateiktomis vertinimo ataskaitomis (2017 m. tarpinė ataskaita, o 2023 m. – *ex post* ataskaita), Komisija Europos Parlamentui, Tarybai, EESRK ir RK pateiks ataskaitą dėl reglamentų taikymo ir poveikio. EESRK mano, kad pilietinei visuomenei turėtų būti numatytas vaidmuo atliekant vertinimą. Todėl Komisijai siūloma parengti struktūrinę konsultacijų sistemą ir surengti konferenciją.

4.6 EESRK remia Komisijos pasiūlymą skirstant finansinius išteklius valstybėms narėms nustatyti bazinę ir kitą, kintamą arba lanksčią, sumą. EESRK nuomone dėl lanksčios sumos, būtina, kad kiekviena valstybė narė parengtų metinę programą, susijusią su ES prioritetais, į kurią būtų įtrauktas bendradarbiavimas su kitomis valstybėmis narėmis.

4.7 EESRK mano, kad Prieglobsčio ir migracijos fondo atveju kaip prioritetinę veiklą reikėtų aiškiai įtraukti nacionalinių, regioninių ir vietos imigracijos ir integracijos forumų ir (arba) platformų, kuriuose dalyvautų pilietinės visuomenės organizacijos, įsteigimą, finansuojamą skiriant kintamą sumą.

4.8 Be to, fondo lėšas procentinėmis dalimis kiekvienam konkrečiam tikslui reikėtų skirstyti skaidriau siekiant užtikrinti pusiausvyrą nacionaliniu lygmeniu.

4.9 Finansiniai ištekliai „Sąjungos veiksmams“ turėtų būti skiriami ne tik pagalbai susiklosčius nepaprastajai padėčiai, Europos migracijos tinklui, techninei pagalbai ir Sąjungos įstaigų atliekamų atitinkamų operacijų valdymui, bet ir paramai Europos integracijos forumui, Europos pilietinės visuomenės tinklams ir socialiniams partneriams.

4.10 EESRK nepritaria Komisijos pasiūlymui finansuoti tik tuos mokslinių tyrimų projektus, kurie laikomi inovatyviais atsižvelgiant į tai, kad juos taiko saugumo tarnybos ir pajėgos. Reikėtų toliau teikti paramą mokslinių tyrimų projektams, kuriuose dalyvauja pilietinė visuomenė, socialiniai partneriai ir nevyriausybinės organizacijos ir kuriuos vykdant vertinama saugumo ir imigracijos politika ir jos poveikis pagrindinėms teisėms.

## 5. **Prieglobsčio ir migracijos fondo taikymo sritis**

5.1 EESRK pritaria Komisijos pasiūlyme nurodytam lankstumui, susijusiam su taikymo sritimi, ir pabrėžia, jog būtina užtikrinti, kad finansuojamus veiksmus būtų galima taikyti didelei tikslinei grupei, kurią sudarytų ne tik teisėtai ES gyvenantys trečiųjų šalių piliečiai. Šiuo klausimu plačiai diskutuota Europos integracijos forume ir EESRK nuomonėse.

5.2 EESRK tikisi, kad Prieglobsčio ir migracijos fondas sudarys galimybę imtis veiksmų visų asmenų, įskaitant dokumentų neturinčius imigrantus, atžvilgiu, neatsižvelgiant į jų statusą. Todėl pritaria Komisijos pasiūlymui išplėsti tikslinių pagalbos gavėjų grupę, nes tai yra vienintelis būdas socialinių partnerių ir nevyriausybinių organizacijų, dirbančių dokumentų neturinčių asmenų integracijos srityje, darbui finansuoti.

5.3 Vis dėlto EESRK nepritaria Komisijos pasiūlymui į taikymo sritį įtraukti veiksmus, skirtus integruoti valstybės narės piliečius, kurie praeityje buvo migrantai, „t. y. kurių bent vienas iš tėvų yra trečiosios šalies pilietis“, nes gali susidaryti diskriminacijos situacijų, kadangi pagal gyvenamosios vietos ir laisvo judėjimo sąlygą valstybių narių piliečiai negali būti integracijos programų ar testų objektu, nes tai prieštarautų vienodų sąlygų principui, kurį užtikrina Sąjungos pilietybės statusas.

5.4 EESRK mano, kad Prieglobsčio ir migracijos fondas yra priemonė, kurios paskirtis – finansuoti neseniai į Europą atvykusių asmenų integracijos ir priėmimo politiką. Kad būtų išvengta kai kurių Europos Sąjungos piliečių, kilusių iš migrantų, arba valstybėje narėje gyvenančių, tačiau jos pilietybės neturinčių Sąjungos piliečių, socialinės atskirties ir kad jiems netrūktų galimybių, ES turi tinkamesnes priemones, pavyzdžiui, Europos socialinį fondą.

5.5 Finansavimo pirmenybė turėtų būti suteikta programoms, kurių tikslas – apsaugoti labiausiai pažeidžiamus asmenis, visų pirma nelydimus nepilnamečius, nėščias moteris ir prekybos žmonėmis bei seksualinio išnaudojimo aukas.

## 6. **Informacija, skaidrumas ir viešumas**

6.1 EESRK pritaria pasiūlymui naujoje finansinėje programoje užtikrinti aukštesnį informacijos, viešumo ir skaidrumo lygį. Reikėtų užtikrinti, kad valstybės narės ir atsakingos institucijos garantuotų prieigą prie informacijos apie nacionalines programas (per tam skirtą interneto svetainę).

6.2 Tačiau supaprastinus procedūras neturi sumažėti skaidrumo. Vykdant naują programą turėtų būti didinamas programų ir veiksmų įgyvendinimo nacionaliniu, regionų ir vietos lygmenimis skaidrumo lygis.

## 7. **Pagrindinės teisės**

7.1 EESRK mano, kad finansine programa turėtų būti stiprinama žmogaus teisių apsauga atliekant visus veiksmus, nes Pagrindinių teisių chartija daro teigiamą poveikį vidaus saugumo, prieglobsčio ir migracijos politikai. Komitetas jau parengė nuomonę ([5]) dėl žmogaus teisių apsaugos vykdant imigracijos, prieglobsčio, grąžinimo ir sienų politiką.

([5]) Žr. Komiteto nuomonę, OL C 128, 2010 5 18, p. 29.

7.2 EESRK siūlo reglamentais dėl Prieglobsčio ir migracijos ir Vidaus saugumo fondų užtikrinti, kad visa ES finansuojama veikla ir projektai būtų vykdomi griežtai atsižvelgiant į pagrindines žmogaus teises ir kad būtų užtikrinta veiksminga visų Chartijoje nurodytų teisių apsauga.

7.3 Pagrindinių teisių agentūrai (PTA) Vienoje turėtų būti suteiktas aktyvus ir konkretus vaidmuo vertinant, ar ES politika ir finansuojamais veiksmais nepažeidžiamos pagrindinės teisės. Nevyriausybinės organizacijos gali atlikti vieną iš pagrindinių vaidmenų vertinant nacionalinių, regioninių ir vietos veiksmų poveikį Pagrindinių teisių chartijos taikymui.

7.4 Be to, Europos integracijos forumas gali vertinti, ar integracijos politika suderinta su pagrindinių teisių apsauga ir nediskriminavimo principu.

## 8. **Nepaprastosios padėtys ir techninė pagalba**

8.1 Naujame reglamente išskirtinis dėmesys skiriamas nepaprastosioms padėtims ir krizėms. EESRK remia Komisijos pasiūlymą užtikrinti veiksmų lankstumo galimybę Europos lygmeniu skiriant pakankamai finansinių išteklių nepaprastųjų padėčių atvejais.

8.2 EESRK pritaria Komisijos iniciatyvai disponuoti ištekliais, kuriuos būtų galima greitai mobilizuoti per „su saugumu susijusias krizes“ arba panaudoti „skubiems ir konkretiems poreikiams kritinių situacijų atveju“, taip pat pasiūlymui, kad neviršijant turimų išteklių ribų parama gali siekti 100 proc. finansavimo reikalavimus atitinkančių išlaidų.

8.3 Tačiau Komitetas siūlo nurodytas lėšas pirmiausia būtų skirti humanitarinių krizių atveju, nes solidarumas visų pirma turėtų būti siejamas su nukentėjusiųjų asmenų apsauga ir saugumu.

8.4 Be to, reikėtų užtikrinti, kad valstybės narės ir ES institucijos taikytų Europos Sąjungos teisės aktuose nustatytas garantijas, standartus ir bendras teises, netgi ir nepaprastosios padėties atveju.

8.5 EESRK pritaria reagavimo susiklosčius nepaprastajai padėčiai mechanizmo sukūrimui. Naudodama šį mechanizmą ES galėtų finansuoti skubią pirminę intervenciją kartu su kitomis valstybėmis narėmis katastrofų, teroro aktų ir didelio masto kibernetinių išpuolių atvejais.

## 9. **Išorės dimensija**

9.1 EESRK mano, kad suteikus prioritetą šios politikos išorės dimensijai, veiksmų finansavimas turėtų būti suderintas su ES išorės ir vidaus prioritetais šiose srityse.

9.2 Reikėtų pagerinti Vidaus reikalų GD ir Europos išorės veiksmų tarnybos bendradarbiavimą nustatant ir patvirtinant politinius prioritetus. Tokiu atveju politika ir pagal naują biudžeto programą finansuojami projektai galėtų būti derinami su ES išorės santykiais bei vystymosi politika ir jai neprieštarauti. Reikėtų gerinti bendradarbiavimą sudarant susitarimus tarp ES ir trečiųjų šalių, tačiau nereikėtų teikti paramos vystymuisi sudarant readmisijos ir sienų kontrolės susitarimus.

9.3 Šios politikos išorės dimensijos tikslas turėtų būti gerinti tiek vidaus saugumą, tiek trečiųjų šalių vystymąsi. Išorės politika ir pagalba vystymuisi yra pats nuosekliausias prieglobsčio, migracijos ir vidaus saugumo politikos išorės dimensijos pagrindas ([6]).

9.4 EESRK siūlo, kad Prieglobsčio ir migracijos ir Vidaus saugumo fondais taip pat būtų gerinamas su žmogaus teisėmis susijusių klausimų sprendimas ir kokybiška teisinės valstybės veikla, visų pirma, kad trečiosios šalys galėtų sustiprinti prieglobsčio sistemas ir tarptautinių standartų laikymąsi.

9.5 Be to, reikėtų atsižvelgti į tai, kad ES kaimyninės šalys neturėtų padengti visų išlaidų, susijusių su per jų teritoriją keliaujančių asmenų prieglobsčio procedūromis. ES turėtų bendradarbiauti pasitelkdama šiuos fondus.

## 10. **Integracija**

10.1 EESRK pritaria Komisijos pasiūlymui vystyti integracijos politiką regionų ir vietos lygmenimis rengiant kalbos kursus, skatinant pilietinį orientavimą, dalyvavimą socialiniame ir pilietiniame gyvenime, kultūrų dialogą, sudarant vienodas sąlygas ir galimybes naudotis prekėmis ir paslaugomis. Būtina, kad veiksmus galėtų valdyti nevyriausybinės organizacijos ir regionų bei vietos valdžios institucijos.

10.2 Komitetas parengė nuomonę savo iniciatyva ([7]), kurioje pateiktas analogiškas pasiūlymas, ir surengė konferenciją Valensijoje, kurioje dalyvavo įvairios regionų ir vietos valdžios institucijos ir daug pilietinės visuomenės organizacijų. Šiam požiūriui pritarė ir Europos integracijos forumas.

10.3 Išskirtinį dėmesį reikėtų skirti paramai veiksmams ir projektams, kuriuose atsižvelgiama į tai, kad integracija yra dvikryptis ir dinamiškas abipusio prisitaikymo socialinis procesas.

([6]) *JTVPK pastabos dėl būsimų susitarimų dėl ES finansavimo vidaus reikalų srityje po 2013 m. 2011 m. birželio mėn.* http://www.unhcr.org/4df752779.pdf

([7]) Žr. Komiteto nuomonę, OL C 318, 2011 10 29, p. 69–75.

10.4 EESRK pritaria Komisijos pasiūlymui Europos fondus naudoti konkretiems tikslams ir nenaudoti jų su Europos programomis nesusijusioms nacionalinėms programoms finansuoti ([8]).

10.5 Komitetas siūlo Prieglobsčio ir migracijos fondo lėšų nenaudoti nacionalinėms programoms, kuriomis pažeidžiamos žmogaus teisės arba prieštaraujama bendriesiems pagrindiniams integracijos principams, finansuoti. EESRK nepritaria, kad kai kurios valstybės narės naudoja „integracijos testą“ atnaujindamos leidimus gyventi, spręsdamos su šeimos susijungimu susijusius klausimus arba suteikdamos galimybę naudotis prekėmis ir viešosiomis paslaugomis.

10.6 Kitose nuomonėse ([9]) Komitetas nurodė, kad būtina pagerinti Integracijos fondo ir Europos socialinio fondo papildomumą finansuojant kai kurias programas.

## 11. **Prieglobstis**

11.1 EESRK pritaria bendros Europos prieglobsčio sistemos (BEPS) prioritetams ir ypač paramos priemonėms, kuriomis siekiama gerinti priėmimo ir integracijos sąlygas, prieglobsčio procedūras ir sustiprinti valstybių narių pajėgumus.

11.2 Komitetas siūlo dalį lėšų skirti projektams ir veiklai, kuriais siekiama, kad valstybės narės vykdytų įsipareigojimus tarptautinės apsaugos srityje ir įgyvendintų Europos Sąjungos teisės aktus.

11.3 EESRK mano, kad valstybių narių prieglobsčio politikos, visų pirma skirtos pabėgėlių ir prieglobsčio prašytojų apsaugos procedūroms ir kokybei gerinti, vertinimo finansavimas yra prioritetas.

11.4 EESRK remia pabėgėlių perkėlimo iš ne ES valstybių narių ir apgyvendinimo Sąjungoje programos rengimą.

11.5 Be to, Komitetas pritaria perkėlimo ES viduje programai teikiant finansines paskatas įsipareigojusioms valstybėms narėms.

11.6 Europos prieglobsčio paramos biurui (EPPB) Maltoje turėtų būti suteikti aiškūs įgaliojimai vertinti nacionalines prieglobsčio sistemas ir jų suderinamumą su Europos Sąjungos ir tarptautinės teisės įsipareigojimais ir pagrindinėmis teisėmis. Šį vertinimą reikėtų atlikti bendradarbiaujant su pilietine visuomene ir JTVPK.

## 12. **Priėmimas**

12.1 EESRK pritaria Prieglobsčio ir migracijos fondo požiūriui turėti galimybę finansuoti „gebėjimų stiprinimo“ priemones, pavyzdžiui, strategijų, kuriomis skatinama teisėta migracija, rengimą naudojant lanksčias ir skaidrias priėmimo procedūras ir gerinti valstybių narių pajėgumą rengti ir vertinti imigracijos politiką.

## 13. **Judumo partnerystės**

13.1 EESRK parengė konkrečią nuomonę ([10]), kurioje nurodyta, kad judumo ir migracijos partnerystė turi būti grindžiama keturiais ramsčiais: teisėtos migracijos ir judumo organizavimu ir palankių sąlygų užtikrinimu, neteisėtos migracijos ir prekybos žmonėmis prevencija ir jos masto mažinimu, tarptautinės apsaugos skatinimu ir prieglobsčio politikos išorės aspekto plėtojimu ir migracijos ir judumo poveikio vystymuisi didinimu.

## 14. **Grąžinimas**

14.1 EESRK mano, kad visų pirma reikėtų taikyti savanorišką grįžimą kartu su paramos sistemomis, todėl pritaria Komisijos pasiūlymui į nacionalinius projektus įtraukti savanoriško grįžimo programas.

14.2 Fondo lėšos turėtų būti skiriamos savanoriško grįžimo paramos sistemų rengimui, kad grįžimo poveikis asmenims ir kilmės šaliai būtų teigiamas.

14.3 Išimtiniais atvejais taikant priverstinio grąžinimo procedūras, turėtų būti visiškai užtikrintos žmogaus teisės atsižvelgiant į Europos Tarybos rekomendacijas ([11]).

14.4 Tačiau Komitetas nepritaria, kad Europos fondai būtų naudojami priverstinio grąžinimo operacijoms finansuoti. Kai kurias iš šių operacijų pilietinė visuomenė laiko prieštaraujančiomis Pagrindinių teisių chartijai.

## 15. **Vidaus ir sienų saugumas**

15.1 Būtina remti policijos bendradarbiavimą vykdant tarpvalstybinio nusikalstamumo prevenciją ir kovojant su organizuotu nusikalstamumu. EESRK remia priemones, kurios skirtos gerinti saugumo tarnybų bendradarbiavimą ir Europolo darbą.

([8]) *Report on the Stakeholder Conference "The Future of EU Funding for Home Affairs: A Fresh Look", Europos Komisija, Vidaus reikalų GD. Briuselis, 2011 m. balandžio 8 d.* http://ec.europa.eu/dgs/home-affairs/event/docs/mff_conference_report_11-5-2011_final_participants.doc.pdf,. Viena iš šios ataskaitos išvadų yra tai, jog „nereikia manyti, kad ES finansavimu pakeičiamas nacionalinis finansavimas, t. y. valstybės narės ir toliau yra atsakingos už tai, kad būtų užtikrinta pakankamai nacionalinio finansavimo lėšų vidaus politikai remti. Siekiant sukurti papildomą naudą, ES išlaidos turėtų rodyti ES lygmens prioritetus ir politinius įsipareigojimus ir remti ES vidaus *aquis* įgyvendinimą“.

([9]) Žr. Komiteto nuomonę, OL C 347, 2010 12 18, p. 19.

([10]) Žr. Komiteto nuomonę dėl „Komisijos komunikato Europos Parlamentui, Tarybai, Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komitetui ir regionų komitetui. Visuotinis požiūris į migraciją ir judumą“, pranešėjas Luis Miguel Pariza Castaños, antroji pranešėja Brenda King (OL C 191, 2012 06 29, p. 134).

([11]) „Dvidešimt gairių dėl priverstinio grąžinimo“, COM(2005) 40 final.

15.2 EESRK pritaria Komisijos pasiūlymui gerinti policijos bendradarbiavimą, prevenciją ir kovą su tarpvalstybiniu nusikalstamumu ES, visų pirma priemones, kuriomis siekiama gerinti saugumo tarnybų bendradarbiavimą kovojant su organizuotu nusikalstamumu. Būtina, kad įgyvendinant visus prioritetus būtų siekiama stiprinti saugumo tarnybų abipusį pasitikėjimą, įskaitant su teisine valstybe susijusius aspektus.

15.3 Fondus reikėtų naudoti siekiant Europos lygmeniu gerinti ir plėtoti grėsmėms nustatyti naudojamų bendrų metodų kokybę ir skaidrumą, pavyzdžiui, atsižvelgiant į Europolo darbą ir jo ataskaitas dėl organizuoto nusikalstamumo (OCTA).

15.4 Europos Sąjunga turėtų geriau kovoti su neteisėtos prekybos žmonėmis nusikalstamais tinklais atsižvelgdama į tai, kad sienos yra itin pažeidžiamos Vidžemio jūros regione ir Rytų Europoje.

15.5 Atsižvelgdamas į tai, kad sienų kontrolė yra valstybės tarnybos pareiga, EESRK pritaria, kad Vidaus saugumo fondas teiktų paramą valstybių narių sienų kontrolei siekiant didesnio jos veiksmingumo, tačiau mano, jog šis bendradarbiavimas, įskaitant FRONTEX koordinuojamą veiklą, turėtų būti skaidrus ir suderintas su Šengeno sienų kodeksu ir Pagrindinių teisių chartija.

15.6 EESRK pritaria, kad būtina padėti valstybėms narėms geriau taikyti Šengeno *acquis*, įskaitant vizų sistemą ir integruoto sienų valdymo įdiegimą. Būtina užtikrinti, kad visos valstybės narės nuosekliai taikytų bendrus sienų kontrolės standartus ir gerbtų pagrindines teises ir laisvą asmenų judėjimą.

15.7 EESRK mano, kad Europos vidaus saugumo įstaigoms, visų pirma Europolui, Eurojustui, FRONTEX ir t. t., skiriamas biudžetas turėtų būti susijęs su aktyvesne Europos Parlamento vykdoma jų veiklos demokratine priežiūra, pirmiausia užduočių, kurios gali kelti didelių problemų dėl Pagrindinių teisių chartijos, pavyzdžiui, šių institucijų operatyvinių įgaliojimų nacionaliniu lygmeniu, keitimosi asmens duomenimis ir jų naudojimo, informacijos, kuria keičiasi nacionalinės institucijos ir trečiosios šalys, ir jų atliekamos rizikos analizės objektyvumo, priežiūra.

15.8 Būtina pradėti viešas diskusijas su pilietinės visuomenės atstovais apie EUROSUR (Europos sienų stebėjimo sistemos) biudžeto papildomą naudą, poveikį ir pagrindinių teisių apsaugą. Būtina, kad vykdant šią svarbią politinę iniciatyvą būtų laikomasi visiško skaidrumo ir teisinio tikrumo principų tiek jos tikslų, tiek taikymo srities požiūriu.

15.9 EESRK ragina Europos Parlamentą skirti išskirtinį dėmesį EUROSUR proporcingumui ir jos indėliui į žmogaus teisių apsaugą kontroliuojant sienas ir atliekant priežiūrą Vidžemio jūros regione atsižvelgiant į tai, kad pagrindinė sienų apsaugos pareigūnų pareiga -saugoti žmones nuo jiems kylančio pavojaus.

15.10 Komitetas rekomenduoja, kad visi politiniai pasiūlymai, visų pirma darantys didelį poveikį biudžetui, būtų skaidriai ir demokratiškai aptariami atsižvelgiant proporcingumo principą ir pagrindines teises.

## 16. **Didelės apimties IT sistemos (VIS, SIS, EURODAC)**

16.1 EESRK nuomone, Europos Parlamentas turėtų įvertinti esamų didelės apimties IT sistemų (Šengeno informacinė sistemą (SIS), Vizų informacinė sistema (VIS) ir EURODAC) ir šiuo metu diegiamų sistemų (SIS II) reikalingumą, proporcingumą ir veiksmingumą.

16.2 Šį vertinimą reikėtų atlikti prieš priimant sprendimą finansuoti naujas sistemas, pavyzdžiui, pasiūlytas Europos Komisijos komunikate dėl pažangaus sienų valdymo, visų pirma atvykimo ir išvykimo sistemą (AIS) ir registruotų keliautojų programą (RKP), kurią Komisija ketina pateikti 2012 m.

16.3 Komitetas pabrėžia naujos Taline įsikūrusios IT sistemų operacijų valdymo agentūros atsakomybę. Ši agentūra yra labai svarbi laisvės, saugumo ir teisingumo erdvei, nes ji koordinuos visas esamas ir būsimas sistemas. Europos Parlamentas turėtų vykdyti aktyvesnę agentūros demokratinę priežiūrą, visų pirma dėl jos veiksmų suderinamumo su duomenų apsauga, privatumu ir tikslų apribojimo principu (angl. *purpose limitation principle*) naudojant informaciją, ir dėl galimybės išplėsti jos įgaliojimus, kad ji galėtų rengti ir koordinuoti būsimas IT sistemas.

2012 m. liepos 11 d., Briuselis

*Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komiteto pirmininkas*

Staffan NILSSON